

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Гречин ч. 10, II. пок.
Конто нум. 143.372.
Адреса для листування
— „Діло“ Львів —
Год. Редакція приймає від
11—12 год. передплату
Реклама — на вимогу

ПЕРЕДПЛАТА
М. сячно: в краю 500 зол.
За границею:
В Америці: 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 30 фр. фр.
Італії 750 лід., Німеччині 750 мар.
11 найпаче 3 мар. фр., Чехословаччині 3 к. к., Румунії 15 лей, Польщі 750 зл., Австрії
124 зл. — (всіх адрес і т. д.)

Телеф. Редакції 2541.
Друкарня 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИКЛАДНИКА
25 сот.

Маленька гра.

Львів, 11. лютого 1929.

Справа „Народного Дому“ в Львові, справа розміру великого (10-міліонного) майна, справа найменшої всесвітньої власності — фондації, — входить у нову фазу... залутували.

Ще до січня ц. р. в статистичній „Любимий“ на основі одержаних інформацій подали ми, що львівський воявода гр. Голушківський запропонував Станіславській поширення прибуткової ради „Нар. Дому“ шляхом делегування до неї 15-ти своїх членів. Справа ця, як подав „Руський Голос“, претендує знову на інше — не по суті, тільки в подробицях. Шкода, що в нас немає „Нар. Дому“ і польських правлячих чинників?

Акція теперішнього правителів комісарів „Нар. Дому“ з метою поширити прибуткову раду не дала вислідів у сподіваному для нього напрямі. Польські правлячі кола зробили в квітні січня ц. р. ненадійну диверсію, пехтуючи своїми вибраними з гуртка „наслуженого“ трій Черваський-Вачинський-Лисак, і звернувшись з досить конкретними пропозиціями до їх „середніх“ противників. Львівське воєводство запропонувало „гал. руської обществності“ в лиці Центрального Союзу РСО і Правлячого Союзу Станіславського Інституту“ делегувати по 50 кандидатів у члени комісарської ради, зазначаючи тимчасовий характер комісарської правління без пересудження кінцевого рішення справи „Нар. Дому“.

Вислудити РСО („Руської Селянської Організації“) і Союз Станіславський розглядали воєвідську пропозицію з участю „представителів 12-ти центрально-русських культурно-просвітительних і економічних обществ“ і ствердили, що єдиний правильний розв'язок справи „Нар. Дому“ — передача його майна його „статутарним власникам“, себто правлінню, вибраному зпоміж 6 членів „общества „Народный Дом“. Означ. „Гал. руськое общество“ бажаючи вибачити „Н.Д.“ з квітня теперішнього комісари та його ради згоджується підписати бажанням воєводства в виганні покликання в склад комісарської ради руських людей“.

При тому висловлено побажання, щоб правит. комісаром „Нар. Дому“ і членами його ради були виключно 6 членів „общества Н. Д.“. Теперішній комісарський правління було договором між урядовими органами й приватними особами. Воєвідська пропозиція робить один крок вперед, бо на місце приватних осіб стають „русскую обществность“, репрезентовану „Русск. Сел. Організацією“ (раніше: „Гал. Руської Організацією“) і „Станіславський Інститут“. А це дає нагоду „русским людям“ увійти в безпосередній знос з владою і покласти працю по лінії передачі „Нар. Дому“ в статутарним власникам.

Такий оборот справи, а головне воєвідська пропозиція, дуже оптимістично настроює „русских людей“. Покликання їх до комісарської ради є таким великим досягненням, що вони поставили собі за мету зробити проки у справі „Нар. Дому“ на ширшій арені. Як відомо, 6 членів „общества Н. Д.“ носилися в думці звернутися в справі „Нар. Дому“ до Ліги Націй. Тепер вони не лише закинули ту думку, але РСО категорично забороняє якусьбудь акцію в агітаційній справі, бо вона була б „гнусним претягненням народної дбави“ і розглядалась б, як „наруше ніе народної дисципліни“. Дослідно читавмо в „Руський Голос“ таке:

„Одновременно признаем тех членов Н. Д. и наших друзей, которые, разумея близость и возможность нормального решения дбавы Н. Д., намерены остановить его на международном почве, воздержаться от всяких действий в том направлении, то тех пор, пока не станет известным решение правительства по дбаву образования нового комиссарского совета“.

Справа „Нар. Дому“, вже перал порушувала вичерпуючо висловлена на сторінках нашого органу, є достатньо відома нашому громадянству. „Нар. Дім“ є загально-національною фондацією, захопленою тією невеличкою частиною „нашого громадянства“, що звернувшись в мінь власної народу — перекладає в чужий нерозуміння та

бор, а всесвітню майню на протязі довгих десяти років використовувала на негосподарську роботу, на сприяння розвитку гал.-українського народу. Довгі літа боролось українське представництво на поворот цієї всесвітньої, національно-культурної установи до руку правильного власника: гал.-українського народу. Справа загрожувала своїй існуванню і безпосередньо перед німцем була рішена політично й підлягала внесенню в життя „Фондації Національного Інституту „Народний Дім“. З тією метою в 1915 р. повстало й окрему кураторію з метою вести фондацію в життя. Та з інстанцією польської влади в Сх. Галичині справа пішла на безодню. Польські урядові чинники усунули куратора, а на її місце встала комісарщина, яка держалась до останнього дня. Тієї комісарщини патрунували спору садки, а тепер санатори. На протязі десяти літ „Нар. Дім“ став янцем польських політичних чинників, а його величезне майно самотою для теоретичних великих політично-романтичних ефемерид. Господарі комісарщини маб свої окремі сторінки, уліковані досить вичерпуючо навіть в судових актах.

Саме тепер на денному порядку Ліги Націй нагледеться ця, меншостева kwestія. „Русские люди“ погрожунали, що справу „Нар. Дому“ випустять на терен Ліги Націй. Бажаючи їх застерегти

ти, урядові чинники запропонували їм місце у прибутковій раді правит. комісарів „Нар. Дому“. І це було тільки достаточним, щоб спалити протестативний розум народних „русских“. Цікаво, що львівське воєводство розуміється на загалу згоді, постановило послати до комісарської ради 50 членів Станіславського (культурної установи) і 50 членів „Русск. Нар. Організації“ (політичної партії), хот „Нар. Дім“ по слову призначення є культурно-просвітним і науковим інститутом.

6-го — очевидно — маленька гра, обертання на та, щоб не допустити українського населення до його власної інституції, щоб привласнити розвиток української культури й науки; щоб обліковувати всіма засобами і розв'язку.

За справу „Нар. Дому“ не є співзвон „русских людей“, справою „Русск. Нар. Організації“ і теперішніх вояводів Станіславський тільки справою загальною, всенародною, справою всього гал.-українського громадянства. Очевидно, „кваліфікація“ громадянства не дається стягнути з дрібну, маленьку гру якихось політичних торгів, але — вичерпавши всі деталі і правні заводи з метою розв'язання всенародною майна (бори, віча, інтервенції у воєводства, представлення і меморіали до воєводства й міністерства та внесення у сейм), — мусить ту справу привести на ширшу арену.

За обєднання сил.

(Від нашого постійного кореспондента.)

Луцьк, 4. лютого 1929.

Хто уважно слідкував за наших землях за подіями останніх десяти років, той не міг не зауважити боротьби двох чинників, що переважували перевагу цих політичних ідей, то в другий бік.

Ці чинники відігравали та й ще відіграють у нашому національно-політичному житті чималу роль. Коли про них мало говориться, то хіба тому, що належать вони до групи понять абстрактного характеру. А такі поняття, не підлягаючи сприйманню зовнішніх змін, завжди усуваються з поля зору ширшого загалу, що живе з дня на день конкретними категоріями.

Шкода, що за чинники?

Називають їх ріжко, в залежності від та й обставин, а саме: теорія та практика, логіка й психологія, фантазія й реалізм, партикуляризм і громадськість, доктринерство й життєвість. Але все це — запозичена номенклатура.

Люди науки давно вже спостерегають, що в гнімі духовних явищ є ще такі, які не знайшли собі в людській мові окремих слів-назв. Через те трапляється плутанина понять, взаємне нерозуміння, різкі непорозуміння, такі вирази, як: „говорять однаковими словами, але ріжко“, й напевні — конфлікти, більш чи менш: персональні, групові — а то й асемародні неспеси.

Очевидно, й для тих чинників, про які тут говориться, наша мова теж не знайшла словесних означень. Не підлягає, однак, сумніву, що в цих чинників є, з одного боку, шось від теорії, логіки, фантазії, утопії, партикуляризму й доктринерства, а з другого боку — від практики, психології, реалізму, громадськості й життєвості.

Для означення цих чинників, здеться, найбільше підходять вирази: для першого — доктринерство, для другого життєвість, при угаданні рис інших, зазначених вище, понять.

Ілюстрацією до цих двох абстрактних чинників можуть служити такі уявлення (образи) з нашого й чужого життя. Для першого (доктринерство): образ чини того соціалістичного діяча, який сказав: „Коли Україна не буде соціалістичною державою, то нехай не буде нікого!“, для другого чинника (життєвість) — конкретні заклади Шевченка й Франка до єднання й братання. Для наших великих поетів ці слова були не доктринами, а цікавито конкретними образами (бо поети й думують образами) всенародного обєднання й спільного чини — обєднання й офеєданого. Прекрасною ілюстрацією до другого чинника може служити республіканський

бальзі, який, в імя життєвої ідеї соборності Італії, передавав обєднані землі в руки короля Віктора Емануїла. Цей чин виключно цілковито доктринерство. Не меншою ілюстрацією до чинника „життєвість“ можуть служити й слова Драгоманова про боротьбу італійців за соборність: „Мацціні, Гарібальді, Кавур і Віктор Емануїл — хоч і належали, адалося, до ворожих напрямків, то всеж такі разом дотягли Італію до самостійності“.

Бо доктринерство республіканців і монархістів скорилося перед життєвістю. Гарібальді не міг сказати: „Як не буде соборна Італія республіканською, то нехай її волею не буде“.

Італія стала самостійною й соборною.

II.

Ці абстрактні міркування викликала в мене стаття С. Жука „По дев'ятих роках“ у ч. 4. „Громадського Голосу“ за цей рік. У ній п. Жук пише:

„Зрешт хруїди на Волинському селі є болючим фактом; з нею повинні повести безогляду боротьбу всі політичні й громадські чинники, щоб залежить на добрі народу. Оздоровлення села можливе в процесі здорової теоретичної національної праці“ (Підкреслення наше).

Просту звернути увагу на те підкреслення. Хіба ці слова не є виявом ошого другого чинника, що його прагнули викликати до життя Шевченко, Франко й інші? Хібаж це не сама життєвість? Хіба словами автора не промовляє сама небезпечна діяльність: „Єднайтеся в працюйте, бо загинете“?

„І кожна одиниця, — каже далі автор, — може найти приміщення для своїх сил і здібностей“, бо „прощі є аж занадто багато“.

Чуєте? Кожна одиниця.

Цей голос ошого другого внутрішнього чинника, якого називаємо „життєвістю“, з автор називає „обєктивними змовами життя“. Хто вже тепер цих „обєктивних умов“ не бачить? Хто не розуміє, що ставиться питання: бути чи не бути нам окремим народам? Хто не бачить, що гнилий хруїди починає розділяти народний плем'я — маси? Хто через те не вигукне: „Праця, п. С. Жук! Дуже на часі ви кличете „асі політичні й громадські чинники“ до „безоглядної боротьби“, до „творчої національної праці“; слухайте, каже, що „кожна одиниця може (а очевидно й повинна) найти приміщення для своїх сил“.

Якщо автор С. Жук є послом С. Жуком, то я вірю, що його слова є глибоко ширі й правдивіші з найбільшого українського серця, й тим

більше вірою, бо про його мольотну культурно-освітню роботу досить було чути.

Але... Просту знову звернути увагу. Оці слушні й життєві закінки знаходяться в середній частині й стоять у повній суперечності з початком і кінцем її. Очевидно, що п. С. Жук, починаючи писати статтю, пам'ятав, що він радикал і що писав до партійного органу. Поводом жакхав діяльність так яскраво ставився перед ним, що він забув, що є партійцем, а з душі виправдав те, що писав, і може вирається з широкого українського серця: заклик до всіх „політичних і громадських чинників“, до всіх „одиночок“ ставати до праці.

Це викликає а душі отой другий чинник, що має щось і від практики, й від психології, реалізму, громадськості та життєвості.

Але сказавши ці слова, п. С. Жук згадав, що він не просто українець, а радикал, соціаліст. І він відразу забувши про всіх українців і про кожну одиницю, загворив у кінці статті по — „каземому“: до праці, мовляв, можуть об'єднатися як не всі, а тільки УСРП, селянсько-працівницький союз, себ-то соціалісти, натурально, включаючи УНДО.

Чиж не ясно, що тут знов узяв гору перший внутрішній чинник, що має щось від: теорії, логіки (а ми знаємо, що програмою чи попереду логіку часто побиває психологія мас), фантазії, доктринерства?

П. С. Жук каже, що наші загрожують небезпека. А якщо наші наші не стане соціалістичним, то що тоді? Чи може тоді нехай і не буде його? А коли урятувати національну свідомість і окремішність українських мас доведеться не соціалістам, а УНДО-ві, то що тоді? — нехай все гине? А якщо можна досягнути це лише спільними силами, як це було в Італії — то що тоді? Не підете слідами Гарібальді?

Ось воно, це доктринерство, яке в неможливіх мірі припинилося до того, що не маємо української держави, бо кожна політична група кермувала засадою: „як не буде по-нашому, то хай не буде нічого“.

Автор у моменті широти сказав, що всі (а не тільки соціалісти) політичні й громадські чинники та всі одиниці повинні ставати до праці, щоб урятувати націю від загибелі. А коли уявляти а минулого року дійсно стали на Волині до такої праці й взяли на себе весь тягар боротьби з хунвіадою, не вже п. Жукові (не як українцеві, а як партійцеві) не подобається? Вн з цього приводу пише: — „делікатно повторюючи колишні слова „Гром. Гол.“, що уніці „лізуть“ у всі установи“.

„УНДО свою діяльність обмежує до праці а установках, які механічно перекладжені на політичний ґрунт“ і т. д. Нехай, значить, не буде цих українських установ, нехай буде пустеля, аби тільки не УНДО?

Роздвоєність автора статті на українця і партійця — очевидна. Українець пише одне, а партієць — друге. В нас, націоналістів, такого роздвоєння нема. Для нас, щоб не осьвідомовля національно наші маси й не працював на користь

національних ідеалів і цілей, ми завжди раді й завжди кінчимо до співпраці: не тільки ми не перешкоджаємо, але й допомагаємо, бо для нас наші цілі не замикаються рамками партії, а розширюються на цілий нарід. Хто не йде проти нації, хто працює для її існування й відрадження, той наш брат, хоч би й мав інші соціальні погляди.

Лише з такого становища ми оцінюємо те, що під цей час робиться на північно-західних землях. Розгортається широкий фронт проти нашої національної окремішності: об'єднуються проти нас люди різних національностей, затіваючи до себе й наших дезертирів-хунів.

Згідно зі словами п. С. Жука всі політичні й громадські чинники (а не тільки соціалістичні), які стоять на національному ґрунті, повинні об'єднатися в ім'я самого існування нашого народу. Сам автор стверджує, що час для цього настав, а події не дозволяють на зволікання. То хібаж і тепер не бачимо цієї спільної роботи то тут, то там, хоча вона й не декларована? І хіба кривдять від цієї тихої співпраці не є для кожного очевидною?

Нарешті, чи не ясно для кожного, яке велике значіння для нас, як нації, мав би під цей час спільний національний фронт з метою оборони національних прав?

Такий фронт у виборюванні належних прав для нашої мови, школи, культури є нагальною необхідністю. Коли в життя переноситься метода „divide et impera“, стає він уже обов'язком цілого народу, незалежно від соціальних поглядів окремих його груп.

Скажу більше. На мою особисту думку, життя вимагає від нас не тільки створення такого єдиного національного фронту, але й виділення з нього чогось у ролі своєї верховної національної установи чи то в формі єдиної національної ради, чи то а якоюсь іншою від.

Я лише роблю життєвий висновок зі слів п. С. Жука, який кличе в моменті широти всіх і кожну одиницю зокрема до об'єднаної праці. Розумію, що соціалістична доктрина не дозволила йому логічно провести свою думку до кінця. Отже беру на себе сміливість її продовжити: єдиний національний фронт і єдиний зверхній національний орган.

Кажу не лише в відношенні до північно-західних земель. А може хто й поширить його.

III.

Оцей чинник, який ми тут умовно назвали доктринерством та який виробив нам стільки шкоди, закріплюється в усіх наших політичних угрупованнях. Скрізь програмова формула побиває сутність життя. Всюди — ідолопоклонство доктрині. Тут і на кожному місці наші соціалісти за програмою не бачать ні народа ні батьківщини.

Чи не час розпочати боротьбу з цим шкідливим явищем? Чи не належить нам усім і кожній одиниці зокрема приступити до кваліфікації в національній душі цього другого чинника — почуття „життєвості“? Чи не слід широко покористуватися прикладом Гарібальді й взагалі то-

гочасних Італійців, яким признав слушність Другоманіа?

Це в першу чергу відноситься до соціалістів, які мають приклад і ближче: непеєсцівців, для яких перше Польща й польський нарід, а потім уже партія й доктрина.

В. Островський.

Новий гість.

„Чернівецько-руська Організація „Згода“ переноситься до Львова.

Незабаром матимемо у Львові нового гостя, славу зі своїх фільмобоготично-історичних виступів і політичних діялогів „Чернівецько-руську Організацію „Згода“. Як ми вже зазначували в статті „Підземний хідом“ (з 1. лютого п. р.) дотепершій (краківській) секретар цієї „організації“ д-р Ва. Косс запропонував її перенесення до Львова, де крім В. Дем'ячука (б. редактора „Руского Селянина“) постановлено втягнути до „організації“ й Мих. Яківа (б. редактора „Рідного Краю“). Правда, краківські „згільзівці“ мали деякі сумніви щодо останнього, як до заприсяженого „петлюрівця“. Головно, не в'їшли вони, щоби Мих. Яківа згодився на усмертнення терміну „український“ та на інші „чернівецько-руські“ фікси-факси.

Але видно, що Мих. Яків є неустрашимим борцем за „польсько-руську згоду“. Він все є там, де на першому плані... „згода“.

Як подає „Дзєнік Львівський“, згадана „організація“, бажачучи здійснити свою широку „програму“, переноситься до Львова. В положенні лютого відбудуться у Львові перші загальні збори досі зголошених членів, на яких вибереться виділ. Тимчасом в ім'я тимчасового краківського комітету веде у Львові діяльність Вітохт Дем'ячук, який обійме редакцію органу „організації“, що появлятиметься в польській і „руській“ мовах. На чолі „організації“ має стати б. український письменник і б. редактор колишнього „Рідного Краю“, Михайло Яківа.

По широкому світі.

Економічний комітет ради міністрів у Варшаві рішив дозволити вивіз життя на чужину. Перший вантаж (500 вагонів) поїде до Скандинавії.

На ню-Йорській біржі записали рекордовий день: за дві години люди втратили мільярд доларів.

У Тунісі перед Італійським консулятом поклав хтось бомбу, що знищила стіну.

У Лондоні продали на ліценції дім бувшої радянської торговельної місії.

Провідника ірландських самостійників Де Валеру засудили на місяць в'язниці за те, що він пробував на забороненій території. Валера почав голодувати.

Провідник еспанських революціонерів Санчес Гуера стане перед судом у Мадриті.

ЛЕВ ЯСНЬЧУК.

У новий світ.

ШЕРБУРГ.

Нарешті я вийшов з тих мурів, яких і так мав доволі. Шкорті полз прихотів позу високої бузівки, перерізує кінці париських бузіверів, аж влізти входить між коліні сажки з нилькопоясними перемінами, аспіж яких виснажують малюнки, а високі лави, або червоно-цегляні дошки вкриті швидко червоною захляхом, що підтягають, немов руки. Обішла алазаний берег укриті спальною від сонця травою. Нормандські нати до землі під виноградом, то бачити золотом від яро насипленої стери, то біліть в'їз грецькі: зверху сіріють від піску, а докучи біліють від кривавого каміння.

Терен стає шорпа більше ріжчоманітний: показуються горбки сим-там покриві лісом, а після тих горбків ідуть стрічки перші оселі, це західні річки соломом. Дикітло різним солом Селіми, мушкі, і жінки в широким соломоміна канієтахох дожидають або дожидають оес. Широкі жінки одинокі, скуплені при роботі ноти з ноти і вилізати як широкі птахи малайрів з дукти. Соролати корови рум'янітві аїжні а являють чамі спок-пастушок-доті одні а ле мого. Рум'яні а культурні французи мучать свої великі коні, варяючи їх до зовокох домі (гаражів) а назовеними словами чи ланками сіна. Де татар білих, або може різноміс богачів, там уряжено два коні, один попереду другого. Чотирикопачих аичаїлних оселі неча у Парижі. Хіба часом ті, що розвозять у вакіатих бухах вран.

Наближається гарний вечір вчор. Сонце с'їде шорпа ніччю, обгріваючи кривдан. Десь недалеко на право — море, але його закриває вері-

нів терен. Чує тільки його поїх, що алазаний дотий жар. Виймаю його, тужа а ним. Не знаю тільки, як розсунуть мені. На стації, на годину їдти до Шербурга, аспіжуть до поїзду готелів аїжні того перекізного міста. Це очевидно — жінки. Говорять усім світовим мовами. Об'їждять „аотрі горі“. Потроху всім мов віддають і в оїжну. Ший поїз алохений а ріжчоманітної публіки, але домінує амеріканізм. Навіть оба аїжні, що переміном — де теж амеріканці й говорять між собою по аїжні, чи наа по „емерікан“.

Смерком стаємо в Шербурзі. Готелів автобус відвозять нас на місце, до готелю ліземо гарного і... дорогого. Тут усі такі. Воли-ж побудовані головню зал амеріканських туристів. Місто чотириса. Неширокі бруковані вулиці а вузькими хлівицями, залокнені трамваями, аїжні та двоколісні волами, які тягть бігом або отин кінів, або чотирі (сіла возом зайно б'їть псу). Моряні, портіві готелі, а серет той ріжчоманітної маси купка богатих амеріканців, що вертаються домі нолозотичні тоти Елсону.

Шербурські крамничі а великими виставками так як париські, а купці, або полизосили весь крам на хлізки і аїжні не жураються ним, або дохочене все в шувітках шаф, якими обставлені крамничі, а тоді крамничі витіає, як яка контора. Шербурський жіноцтво а чорних сукнях, ушитих на поїзду нашого т. з. „аостом“ в біти крамочі, то чужинцями, а просто при берозі горозітні пароходи. В чужиних ресторанах позасідали переїздна аїжні. Тінкати коти білих велітних раків розташаними жінками, яких Е нас уїжнати до готеліних горітків, а амеріканці затропатити їх вліком залі аїжні до своєї лобі Америкі, де пахне гірзла „продішес“ — яку одні босомати, а другі пообіжють.

Чекав нас тут гірлана формальність. Маєм влітатися на париським оглядіам, від яких залежить, чи суїзяться нам виплисти на океан. Двоє уже „лізложили на бік“. Вертають домі. Ше потвердження французької поліції на паспорті і ідемо до порту.

Потілено поторохити на класи (1., 2. і 3.) і кожну групу по класам сажать на інший аїжні т. з. „малій“. А пів „малій“ містять якій 1000 осіб. Наша „Беренгарія“, що перевезе нас на лотий бік океану, не може аїжати в цю вузьку морську „аїжну“, до якої зрештою замкнута дорож великий воцвіль корабель, ставушних порек. В 6. год. вечером відчалюємо, полишаючи за собою горбистий Шербург, кам'яні фоти на сідлах, мури пристані та громадні підвали на березі. Після підготинної їдти бачимо в сірому зні наш „Беренгарія“, яка а надбаченнями аїжнілає як справжня поїчка поторох. Наш парохід підпливає від саму стіну велити. Відкривається широка бляма серетного поїзду „Беренгарія“, а поторохні переохотять а мотішого корабля по містеч, яки коропонуть а одної кімнати до другої. Широчиний кориток уїжнєк корабля прогатає лотей, клунки, скрині та безчисленні скрині з харчавом. За дві години перевантажені три меліші кораблі.

Летим ми підшукати свої кабіни та упоратися а клунками, як розлітається готос „аїжні“, аїжнічуть на вечеру. Вхотимо до прегарної салі, аїжні ріжної у Львові мабути і нема, засідимо на вибране місце і аїжнічемо аїжнісько-амеріканські ласощі по виборі а карти. Летим доїздити до нас готос корабельного гуїна, а по легкому джоганні під ногами чтємо, що підлітаємо. Субота, 10. година вечір. Остатнішні морський вітром на доклаті, пізно а віч латає, щоб не підпасти морський хорош.

Ратифікація пакту Кельога в соймі.

З промов пос. Левенгерта і мін. Залеського.

В дні 7. н. м. варшавський сойм прийняв у другій і третій читанні проект закону про ратифікацію пакту Кельога. Референтом цієї справи був пос. Левенгерта (ББ), що й висловив при цій нагоді відповідну промову.

М. ін. пос. Левенгерта зазначив, що Польща ще у вересні 1927 р. виступила з внесенням заключити пакт, що осуджував би війну й успішною спосіб погасити спорів. Колиж деякі члени Ліги Націй не вгодилися на пакт, що вважав би надто руки, Польща змодифікувала проект пакту, обмежуючи його до випадків війни збройної. Польське пропозиція ухвалено одностайно.

Наслідком ухвали Ліги Націй (грудень 1927) держ. секретар Кельога запропонував загальний пакт, який і підписано в Парижі. Цей пакт майже ідентичний з мировою пропозицією Польщі і дуже зближений до резолюції, ухваленій Лігою Націй. Пакт Кельога має більшу вагу тому, що він не знає санкцій і не дає гарантій безпеки. Значна цій справі справедливості і сам Кельога не манить щодо цього. Однак цей пакт має велике моральне значення і потягне за собою конвенції. Рішучою його прикметою є те, що його ініціювали і пересла Злуч. Держави. Хоч цей пакт не утворює ще будови мира, то дивне поняття зичливої нейтральності до нападників належати до минулого. Значення пакту тим більше, що він обіймає також держави, які не належать до Ліги Націй.

В останній війні упало 13 мільонів людей. Гроза майбутньої війни ще більша. Польща входить отим в ряди тих держав, що заключуючи пакт, зачинають новий етап на шляху до реалізації пацифікації світа.

Після того забрав слово міністр закордонних справ Залеський, що підніс значення пакту як чинника консолідації існуючих мирових відносин і вказував на ролі й змагання Польщі як чинника мира, що, мовляв, знаходить чимраз більше зрозуміння в світі. Після того мін. Залеський заявив:

„Уряд СРСР звернувся з пропозицією, аби цей пакт увійшов у життя між Польщею і СРСР та еwentуально й сусідами навіть ясніше, ніж це може статися на основі паризького пакту. Ми перевели переговори, яких метою було уможливити всім сусідам СРСР, а саме Румунії, Фінляндії, Естонії і Латвії взяти участь у цій акції. Мету цю осягнуто і ми є тепер напередодні підписання цього пакту в Москві разом з Румунією, при чому інші держави можуть зробити те саме.

„Годячись на радянські пропозиції, польський уряд хотів задокументувати, що до кожної акції, яка змагає до утримання мира, буде ставитись прихильно. Зокрема тішити мене факт, що ми могли це задокументувати у відношенні до нашого східного сусіда, який таким чином дістав ще одну гарантію, що посуджування Польщі в якихнебудь заборонних намірах супроти когось з її сусідів є зовсім безосновне. Маю надію, що цей пакт удекшить далі поглиблення наших взаємин з СРСР. Дальші висновок в цій справі подам палати в хвилині представлення її московського протоколу. А тепер прошу дати свою згоду на ратифікацію пакту“.

УКРАЇНПРЕС.

Українська інформаційна служба за кордоном.

В Прагі пишуть нам: Потреба в українській інформації за кордоном відчувается давно. Інформація інших країн і народів, якою старано опікується навіть великі держави і нації, як великим дивним міжнародною політикою, є тимбільше, декукою потребою для народу українського, що тільки почав ставати перші кроки на ширшій політичній арені. Відчували цю потребу всі українські закордонні державні чи громадські представництва, які своєю діяльністю мусили значно починати з елементарної інформації про те, хто вони і кого вони асудують. Інформаційна діяльність тих установ носила в природі річичинячий характер уривковий, бюрократичний і менше чи більше випадковий. Вони не заглиблювали собі значимого сліду та не змогли зацікавити ширшого світа українською проблемою. Для цього потрібні літа щоденної роботи, терпіння, не дилетантської, а фактової праці. Тепер, коли різні політ. альянси в політичній еманіпації українського народу, починають чим далі тим більше звертати увагу світа на українську справу, більше ніж колинебудь відчувается нестача української установи за кордоном, яка задовольняла би потребу правдивої інформації чужого світа про українську справу та протидіяла би фальшивій ворожій інформації.

Відчували цю потребу, турбот українських журналістів організувати у Празі інформаційну службу „Українпрес“. Із ширшою наміреною програмою діяльності приступав в першу чергу до надання відомостей для ширшої щоденної преси, почасти в двох мовах: чеській і німецькій. Заданням тих відомостей, які тимчасом будуть поширяться для рази на тисяч, є інформація за всіх парин національного життя українського народу всіх українських земель. Крім тієї основної загальної служби газетного характеру організується обслуговування пресових органів у формі доставки статей на політичній темі, оглядів культурного й господарського життя, фелетонів, перекладів з української літератури, ілюстраційного матеріалу і т. п.

Одпочапо приготувались здійснення наміченого програмного постійного поширення діяльності інформаційної служби на найближчі центри Європи й Америки. До співробітництва призначено адекватні сили зпоміж прихильних до української справи чужоземних публіцистів.

Тимчасом підготовляється відкриття бюро „Українпрес“ у Швейцарії з редакцією в м. Женева і редакцією в Італії в м. Римі. Відомості про дальше поширення чи поглиблення діяльності підприємства будуть своєчасно подані в українській пресі.

Розвиток розпочатої нами справи повинен — напевно — лежати в інтересі всіх українських політичних угруповань. Нашим завданням не є служба якійсь політичній групі, а єто журналістична, об'єктивна інформація чужого світа про українське питання. Наші співробітники об'єднані ідеєю змагати всіх частин українського народу до здійснення єдиного національного ідеалу. Без огляду на їх окремі соціально-політичні погляди. Разом з тим ми уважаємо, що боротьба за вплив в праві може проводитись між окремими політичними групами і їх пресовими органами, а нашим окремим завданням є інформувати світ про політ. і факт. в українського життя так, як вони є, без тенденцій регулювати чи спростовувати їх в той чи інший бік та давати їм одностороннє освітлення.

Та напе становить дозволяє нам рахувати на зовнішній і підтримку всіх українських угруповань. Через те ми й уважаємо за можливе звернутись до всіх співчужаючих нашої праці українських представництв і окремих політичних груп і до всіх українських культурних та економічних установ, як також до окремих діячів з українського громадянства з закликом, підтримати нас у наших змаганнях. Просимо всіх, хто має зрозуміння для справи інформації чужого світа про українське питання, допомогати нам головним чином присилкою відомостей, оброблених чи необроблених матеріалів, документів, статистичних дат, оглядів зі всіх парин українського національного життя, ілюстрацій і взагалі всякого матеріалу, який може спричинитись до відзеркалення становища, життя і змагань різних частин українського народу. Зокрема просимо шановні редакції і видавництва доставляти нам свої відомості, які повинні нам служити за джерело для черпання відомостей і вистави публікаційного матеріалу. Прихильникам нашої праці будемо вдячні за поради і вказівки.

Адреса для поштових посилок: **Ukrainpress, Praha-Hradcany, Czechoslovakie.**

Адреса для телеграм: **Ukrainpress Praha.**

Преса, 31. січня 1929. **УКРАЇНПРЕС.**

В безконечній черзі...

Нова розправа проти Василя Атаманчука й Івана Вербицького перед судом присяжних.

ОДИНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

В суботу 9. лютого закінчено переслушування свідків і тим самим закінчено доказове поступовання.

На початку розправи відчитано статтю з „Гая, Пораненого“ н. а. „Як убито куратора Собинського“ і зізнання св. Міліана, тюр. асистента, який підтверджує аномальне заховання Василя Жайра.

Зізнання св. судді Янушевського.

Св. Янушевський, св. суддя, незаприсяжений свідок, що св. Жуків при переслушуванні робив враження нормальною людиною, бо навіть тільки подробиці з розмови з обо. Ів. Вербицьким. Зазначає, що св. Жуків не міг про це, що сказав, довідатись ні з преси ні з розмови на поліції, бо він був би не належно ознайомлений з протоколами.

Описав відчитано зізнання св. Казимира Добрянського, вихованця Грунвальдської бурси. Він то, вертаючись до бурси, стрінув на закритій вул. Зеленої до вул. Тарновського двоє молодих людей, які розмовляли про українців. Один з них був вищий, другий нижчий, але оба середнього росту. Вони по убивстві побачили вищого

Д-р Жигмунд ПІЛІЦЬКИЙ повернувся з вимушеної подорожі, зробивши велику роботу. Повернувшись, знайшов, що в нього вилетіло, тому скликав і фелетоніста. **Ліній, Львів, Світанок 29.**

коло бурси, який на вид свідка почав утітати на Якову гору, а за ним і нижчий. Значний слідок пущений за ними в погоню, оба вони потікали.

Зізнання св. Арена.

Св. Фридрих Арена, смерт. агент політ. поліції зі Станиславова. Зізнає заприсяжний, що в дні 19. X. 1926 р. перебував у Львові на відпустці. Того дня вертав він з якоюсь підозрілою пліною трамваем з голодного двірця в 5 год. по пол. на вул. Тарновського. Там пліні мешкала під числом 10. Тут він їздав на їзді, щоб не раз перейтися з нею до міста. На вул. Тарновського стояло авто і переколювалася якась пліна зі студентом. По 6-й — 6.10 год. побачив він двоє молодих людей, які прямували до нього і були дуже пооденервовані, але перейшли попри нього якось спокійно. Говорили по українськи так, що свідок почував такі слова: „Ходи скорше, бо дош“. Оба були дрібні ростом, один трошки вищий, другий нижчий. Нижчий мав гумовий, яскравий плащ і кашкет та ковпир, асценений до гори. Значче, що оба об'являлися належно не були тими типами, що тамті — це дрібні ростом і мали лиця молоді, без заросту. Вищий мав темний плащ. Про убивство куратора свідок довідався другого дня з „Газети Пораненої“, вже в потягу, який вертав до Станиславова.

По двох днях вернув ще раз до Львова і написав докладно звіт исп. поліції Савицькому.

Обер. д-р Старосольський: Чи ті молоді люди йшли з долини вул. Тарновського?

Св. Арена: Так, з долини в гору.

Зізнання св. Райнлендера.

Св. Райнлендер, смерт. директор поліції, незаприсяжний, зізнає, що критичного дня був у кінці „Паласу“, де його повідомлено про звинувачення куратора. Не пригадає собі, чи була контроль білетів.

Д-р Шух: Чи знали на поліції, що дир. Райнлендер у кінці?

Свідок: Так.

Далі відчитано зізнання жовнір'я, що критичного вечора проходжувався по горі Яхса і зізнався деяких питомців бурси. Тут заряджують перерву.

По перерві трибунал згодився відчитати акти з перемиського окр. суду відносно поведінки Стецюкової. Далі відчитано зізнання Тисяка і переслухано акт д-ра Арнольда Лейстнера, співласника кіна „Паласу“ на обставину, коли повідомлено директора поліції про звинувачення і коли в кінці була контроль білетів. Свідок нічого собі не пригадає, бо від того часу минуло два роки.

На тому замкнено доказове поступовання і перервано розправу до середи 13. лютого.

60-літній ювілей „Просвіти“ відсвяткуємо найкраще, коли всі від „мала до велика“ станемо її членами. Там спішіть зі зголошеннями в членів, надсилайте вкладки й інші пригадуєте.

Ювілей артистки.

25-ліття сценічної праці С. Стадницької.

Артистка, що святкуватиме в суботу 25-ліття своєї акторської праці, відома всім нашому громадянству як донька нашого незабутнього артиста Андрія Степановського та його дружини, двоє артистичних душ, що присвятили все своє життя галицькому театрові. Софія Стадницька аступила на сцену ще молодого панночком, під дівочим прізвиськом. Перші прихильні рецензії для п-ни Степановської врожали їй безсумнісну акторську кар'єру.

Недешка була це кар'єра. Всі ми знаємо добре умовини, в яких доводиться працювати від довгих літ нашим галицьким акторам без адекватного захисту, без ніякого матеріального забезпечення, без ніякої певності, чи матимуть що завтра їсти і де будуть ночувати. 25-літній невпинний блукання по всіх галицьких містах і містечках, праці на злих, тісних сценках, вічної журби про гардероб, обстановку, сакний-такій куток для гардеробу — щоби це все видержати, для цього треба мати не тільки адекватне здоров'я, ставлені нерви, але й крицеза волю!

Софія Стадницька завжди була безпосередньо з історією нашого театру за останнє чверть століття. За весь цей час вона не розставалась з ним, не знеохотилась до праці серед найбільше несприятливих обставин, а навіть зміцнювала свою любов до улюбленої, хоча й якої незвичної професії. Історія цієї праці це здебільше весь репертуар нашого театру. У першій добі репер

„Горе от ума“.

Голосування над бюджетом.

Для українських поправок.

Фронт ендеції і Б. Б. проти української культури й економіки.

(ж) У висліді голосування над бюджетом, годасами ББ, ендецї та „Пласта“ прийнято поправку ендецького посла Корнецького на счеркнення у рубриці „Допомога дрібному хліборобству“ примітку яка призначала 158.000 зол. для товариства „Сільський Господар“. Одночасно счеркнено аналогічної уваги до параграфів про допомогу рільній меліоратї, допомогу на хліборобські досвіди і на рослинну продукцію, а також піднесення годівлі і риболовства та допомогу на ветеринарні цілі. В усіх тих параграфах бюджетова комісія на внесок пос Луцького призначила разом 219.000 зол. для „Сільського Господаря“. Ендецько-бєбїтничий бльок ту ухвалу комісії скасував. Те саме відноситься до постанови комісії збільшити внесок уряду, який передбачував 90.000 зол. на український університет до суми 200.000 зол. Комісія на внесок ППС суму цю збільшила. Нині прийнято поправку уряду, яка домагалася зменшення прийнятої комісією суми до первісного вигляду. Залишилася однак формула призначення, по думці стипендіатів ППС, а саме „на український університет у Львові“.

Інші важливі моменти голосування.

(ю) 3 інших важливих моментів голосування слід згадати так: 174 гол.проти 158 відкинено поправку уряду на реститування диспозитивного фонду мін-ства закорд. справ до первісної версії. Найважливішою мінімальною ухвалою було відкинення поправки уряду на повернення назад диспозитивного фонду мін-ства внутр. справ у сумі 6 млі. зол. Таким робом удруге позбавлено мін-ство внутр. справ диспозитивного фонду, хіба що урядові вдасться перевести зміну цієї ухвали при третьому читанні, або після коректури сенатом. Коли мали голосувати над поправкою пос. Цісарського (ХД) по поверненні диспозитивного фонду, але у зменшеному виді до 3 млі. зол., пос. Савецк заявив, що ця справа не підлягає торгм і тому кліюв ББ не візьме при голосуванні участі. Поправку цю відкинено. Перепала поправка на редукцію податків 189 проти 154 гол. За голосували ліві польські партії в Україні. Принято внесок пос. Каліноньського (Визв.) на збільшення суми 10 млі. дру-гими 10 млі. на будову народних шкіл.

Промова сенатора М. Галущинського.

(ик) На засіданні сенатської бюджет, комісії при бюджеті міністра освіти понад годину промовою вилоси сен. Галуциский. Випроваши а самого бюджету, розбудова польського шкільництва та описи над ним, порушив знову справу утравізму, домагаючи безплатності польської ідеї будити утравізм має творити якийсь грунт для самозиття народа. Вказав на ворожий українству дух у школі, бравши прикладом зі шкільної програми та підручників. Описав діявстрував політику шкільної адміністрації, годовано львівської курації. При відмітці фінансової курації вказав на завдання властивого руху серед молоді, на переслідування „Сколяків“ і „Лурів“. У позашкільній ділянці подав до відома всі заважання, як замислення освітньої товариств і й. З. 3 уваги на те, що голосування над бюджетом є завжди довря чи недовря до уряду і Агро політики українські сенатори будуть голосувати проти бюджету.

ЛІЧИННИМ СЕРЕДНИКОМ
УСМИРЮЮЧИМ БОЛІ
НА КИЛЬОДЕСЯТИ ЛІТ
ASPIRIN
в таблетках і як такий
позначають його лікарі
всього світа. Правдиві
таблетки **ASPIRIN** про-
даються виключно в кон-
тигнальній упаковці

Розмір
по 6 або 20 штук

(в континентальній
напівісфері, тестує-
ній кою всім і медич-
ною владою)

ASPIRIN
PAIN-EXPELLER
BY BOEHRINGER-MANNHEIM

ASPIRIN
PAIN-EXPELLER
BY BOEHRINGER-MANNHEIM

До набуття у всіх аптеках!

10-ліття польського парламентаризму

(ік) 9. лютого ц. р. минуло вже 10 літ від першого засідання першого польського союзу. З цієї нагоди марш. Дашинський виголосив сьогоднішню промову, яка була знаменна досить гострими зворотами проти затії на демократично-парламентаристичний устрій. Марш. Дашинський підкреслює дуже ясно, що у Польщі однією можливістю устрою — це республіка і демократичний парламентаризм. Ані ділячі монархії, ані цезаризм, ані диктатура навіть найповажніші однинці не могли стати в підмурівній революційній метеліці фундаментом воскресної держави. Це саме є актуальне й нині. Марш. Дашинський звернув увагу, що союм ухвалив 1110 законів. Признав існування в польському союмі демагогії, однак зазначив, що демагогія не була чужа ані Цезарям, ані диктаторам, ані ділячим королям. Польща не може вернутись до правління однинці, без огляду на урядову назву. Цю промову марш. Дашинського комитують, як ознаку затрівження його відомим конституційним проектом ББ.

**Підписання Літвінового
протоколу.**

Дня 9, лютого підписали в Москві протокол Лівнінова при участі представників Польщі, Румунії, Естонії, Латвії та СРСР. На промову Лівнінова відповів пос. Патек. Вечером було прийнято в польському посольстві в Москві.

НОВИНИ

— Природа робить збитки. Сподівання на полегшу морозів покищо не виправдались. Один день — п'ятниця — приніс легкий мороз, зате з гострим вітром, а на суботу тріскучий мороз! вернувся. І так не лише в нас, а майже в усіх Європі. Мороз іде зі сходу і віє справді сибірською стулію. Ця стулія дійшла аж до Ельби. У Кенігсбергу було мінусів середі 27 степенів. Якби Конт там дові жив, задумався би над перспективою людства! Мав би над чим думати, якби вичитав звістку з Копенгагена, що в країні леді Гренландії є тепер 10 степенів тепла і від зі снігом шелєж, а в країні вічного сонця на Півночі — сніги. З природою, вієж, справді не можна боротися.

... Лівиська хроніка. У лазні на вул. Котлярський отруїлась 45-літня вчителька Татаркески. Мирове бюро у мешканських справах на пл. св. Духа загорілось і туди самим димилось без хати. ... Нова ідея лівиських злодіїв така: кидають неароматичну гроші на хідник перед купцем, що пиляє добра на возі, а коли цей ласий на гроші, відходить від воза, вони «стагають» задіти те, що їм впадо в око.

— Сміливий напад при вул. Бернштайна. На співаєлиці складу муки Горівця напав якийсь бандит, коли він вертав додому і ніс у теці 1000 дол. і 1000 дол. Бандит ударив Горівця в голову, зранив його та відібрав гроші. На крик нападе-ного збіглися люди. Бандит утікаючи поспішав-ся і розсипав гроші. З цього скористав якийсь інший прохожий і забрав одну пачку доларів. Як підозрілого в нападі поліція арештувала Пе-тра Бачина (Джержельма 13).

— Другий місцевий театр. „Малий Театр“ ведений досі приватно дир. Чарнавським перейшов під управу міста. Місто підписало контракт щодо винайму сали і окремих з дотеперішнім директором, який з'являє своїх прадз та бізнесмена.

— Шкоди від бориславських басейнів насамперед морозам, так що рури замерзають. Тому продукція нафти значно менша, як минулого місяця. На внутрішньому ринку, за винятком закупки киплячої для мениш рафінерій 201—202 дод. за інстеру, не було ніяких товарів.

— Пожежа бровару. В Диківі Старім (пов. Любачів) за огню в машинній галі згорів цілий будинок разом із магаринами. Шкода 35 тисяч доларів.

— Десять п'яників замерзло. В Чехії, в Райгерсдорфі, найбільш серед поля групи десятих п'яників. Викликали, що це була родина магаринних п'яників, що розложила шатро під голим небом, а перед шатром розпалала вогонь. Нещасні заснули при теплій ватрі, а як вогонь погас — замерзли.

— Скопфікована книжка. Пишуть нам: Дня 29. січня 1929 зажадо коломийське староство книжку видану видавничством „Рекора“ під заголомком „Згадка сім'ї“ неса в 3-ох ліях Дениса Березовського. Наклад забрали вже від переплетника. Конфіскацію мотивувало староство параграфом 302 к. з.

— Скандаль. Польська преса передруковує приданий лист 15 польських письменників до міністра справедливості з приводу процесу, який ведеться тихцем проти вихованців поправчого заведення в Студенці. Свідство ствердило, що в цьому заведенні побивали і знущалися над малозрілими дітьми, заморювали їх, мучили пригноблючими карами і зважували на такі жорстокі та рафіновані вчинки, які може придумати лише найбільше звірича уява. Письменники вважають своїм обов'язком прохати міністра, щоб особисто розглянув ці справи, бо дикуються, як „дівити інтервенція суду в силі покласти край системі, приворотованій у тому заведенні, що є радше пеклом на землі, ніж поправчою і виховачою інституцією“.

— Капіт з красунями. „Слово Польське“ поміщує окрему статтю п. з. „Після поразки міс Польоні“, в якій боліше похитве головною над фактом, що заршавська Костакувна, яка народила так багато вражіння в Парижі випустила зі своїх рук дзавровий вінок європейської красуні в користь малярки. Роздумуючи над причинами цієї національної катастрофи приходить „Сл. Польське“ до висновку, що виною тут погана організація вибору кандидатки. Костакувна має право на титул „Місс Варсові“, а не „Польоні“. Зле зробили в Варшаві, що забули про Львів і... Мадопольську східну. Тому-то „Сл. Польське“ організує тепер... власний конкурс краси на найкращу львівянку. В умовах конкурсу не сказано, чи красуні мають бути римо-католицькі. Скільки буде сміху, коли премію дістане нпр. жидівка.

— Рішні містком. Форд рішив почати у всьому світі енергійну пропаганду проти карі смерті в кійнебудь формі. — У Ленінграді помер член Академії архітект Ю. Ю. Бенуа. — У Софії помер проф. правничого факультету Богавський. — Німецька кіноа артистка Фріда Бредов-Вайс сплилась з 3-го поверху на вулицю; причина — тизиди. — Бувший кантерберійський єпископ ьорд Денісон має бути вибраний суддею для поладоди конфлікту між „високою радою Армії Спасення“ і ген. Буттом. — На радянським кораблі в Колосові замерз на смерть радянський вояк на верті. — У Льондоні відкривають пам'ятник відомій суфразетці Пенкерт; прем'єр Болдуін відповів взяти участь у святі відкриття; досі зібрали на пам'ятник 2500 фунтів. — У Будапешті зомер публіцист і письменник Єно Ракоші, бувши редактор „Будан Гірлянд“. — Селюки біля Будапешту Іванче звернули до поліції з проханням шукати за його 7-літнім хлопцем, якого хтось вкрад; хлопець мав вишкочивий математичний талант і дивував ими усіх. — У Бреславі арештували відомого назрабіна д-ра Оскара Папо, д-ра фільзофії, який дістав невідомо яким способом шийний фільзофогічний твір з університетської бібліотеки і хотів його продати.

— Мегальоманія. Муссоліні подбав за переклад великого твору німецького історика Освальда Шпенглера „Занепад Заходу“, беручи при перекладі безпосередню участь. У перекладі до цієї книжки наклеїв італійський диктатор до ще завітшої „обборони національного італійського існування“. А далі: „Я хочу добитись того, щоб Шпенглер за 20 літ написав нову книжку п. з. „Відродження Заходу“.

— Жінки і Академія. Неписаний закон закріпавший жіновою традицією забороняв жінкам бути членами Французької Академії. В 1911 р. група вічених поставила кандидатуру п-ні Кюрі до медичної академії. На пленарним засіданні кандидатка дістала прихильну згадку, але над її кандидатурою не голосували. Тепер збрала другу таку спробу п-і Модь Вайс, занята феміністкою. Кандидатка до „Академії Мерзаних і Політичних Наук“. Вона авторка численних творів зі соціальної гігієни, а жінки дедалі нагороджені Академією. А проте вигляди п-і Вайс, щоб дістатись під „блано безсмертних“, несподівані.

— Об'єднання радянських видавничств. Совнарком РСФСР прийняв проєкт організації шести державних видавничств. Всі існуючі досі видавничств — в їх більше ніжачі — будуть припинені.

Дописи.

ЛНЦЬК (Зі щоденного життя). Дня 3. лютого в саді „Просвіти“ відбулася конференція кооперативів лужського району, в якій взяли участь представники „Українського Ринку Союзу“, „Народної Торговлі“, „Маслосоюзу“, „Україбанку“, „Сільського Господаря“ і сільських споживачих кооперативів. На конференції були присутні і забирали голос директор „Народної Торговлі“ п. Лазорко зі Львова. Після справоздання інспектора-ту Українського Ринку Союзу, виготовленого п. Олександровичем, забирали слово голова конференції дир. О. Колатавський. Інспектор Коблявський, дир. Лазорко, п. Маши і представники по-опитних кооперативів. Виявилися деякі хибні й від-емні сторони поопитних кооперативів. Підкреслено необхідність закупки всіх товарів у „Нар. Торговлі“, керів для скеларів, скорочення розбор-товання товарів, боротьби з маляком і т. д. Ухва-лено п'ятьох резолюцій. Окремою точкою кон-ференції були питання філії „Сільського Господаря“ в Лужку. Реферат вголосив гол. філії В. Остро-євський, який висвітлює завдання „Сіль. Господаря“ та необхідність співпраці з цими сільськими кооперативами. потім виступили з пропоз. філії і закли-кали кооперативні виступати в члені „Сіль. Госп.“ Комітетом резолюцій про обов'язковий вступ у-сіх кооперативів у члені „Сіль. Госп.“ вісе п. ін-спектор Коблявський. Резолюцію ухвалено. — Рата філії „Сільського Господаря“ в Лужку у-хвалила делегати в найближчому часі конферен-цію українських засіданців. в 25. березня розпо-чати 10-денні сільсько-господарські курси. Філія пете інтенсивну роботу в народній обштині робіт по меліорації і комасції. — Через кількома дня-ми зайнялася прати планума лужського повіто-вого со'юзику, що ратив аж тоя дні. Організація ревзійної комісії за мивель рік виявило цілу низку дуже піганих і „дівачих“ фактів та чис-ленні порушення президентських декретів ури-дових розпоряджень. Щодо „спіяжництва“, то його тут не аналішов би і найбільший уготовиш. Усі члени со'юзику — поляки і жиди — стало в труж-но виступали проти асигнувань для україн-ців. Помішник Г. не тільки висмілював „Про-світу“ (бачив усяку „штуку“, але такої, як у „Просвіті“, ще не бачив), а навіть позво-ляв собі на такий висказ: „Просвіти“ закри-вають за „більшовизм“, а ми маємо допо-магати їй?“. Заяву одного з членів со'юзику — українця: „Ми не маємо своїх шкіл; їх ролю ви-конує „Просвіта“ цей пан потракував, як „про-тидержаність“ і просив записати до протоколу. Не меншу опозицію з боку поляків зустрів ас-игнування на будову української гімназії 50,000 зсл. Особливо протестував проти того со'юзи-ковець — жид. Одначе більшістю голосів „Просві-ті“ асигновано 2 тисячі зсл. і на будову гімназії 50 тисяч, але за ціну такогож асигнування на „Маджеж Школьному“. Бюджет со'юзику в тогоріч-них 900 тисяч пізнішено до 2 мід 600 тисяч. — Нарешті утворено воевідський самовралий ор-ган — воевідську раду. Складено її дуже „про-перціонально“: по одному представникові від українців, поляків і жидів. „Щоб, значить, нікому не було кридити“. На 80 в'єс українців — 1 пред-ставник, а на решту 20 в'єс. — 2. Ясно, що тих двох завжди буде йти проти одного українця. Від українців введено 6. губерніяльного коміса-ря Подільської губернії п. Колодзяжого.

Луччанин.

З життя наших установ.

З нагоди зїзду українських інженірів та техніків у Львові.

В днях 2. і 3. лютого ц. р., в нагоди Загаль-них Зборів Українського Технічного Товариства, відбувся зїзд інженірів. Українське Технічне Т-во має поперх двіста діючих членів, але на збори прийшла лише четверта частина і це спі-чить про мале зацікавлення своїм т-вом. А чей-же, інженіри повинні бути піонірами промислу і цей клас повинен їх як найбільше зацікав-ляти. Коти такого обштинія нема, то слід би проаналі-зувати докладно причини такої байдужности.

Що працла, життя в Товаристві майже нема-та в не було, хоч не старався усеунути це немо-гання устаканювши Визла з інженіром Кориселю на чолі. Чи понов Визла на чолі з нізімом на-уковим робітником д-ром Павловим рушить цю справу, поки що не можна сказати, хоч і охота до праці велика і програма її добре оритувана.

Шкаві були на італі, з денного боку, реферати про організацію, але не менше цікавою була дис-кусія, в якій перемішав той і сайнше становили інженіри Волосини та Храпаного, а саме, що станова організація не дасть і арібки того, що мо-же дати інверта і неспадуча боротьба на полі про-мислу. Станова організація й може забезпечувати тільки в меншій або в більшій мірі приватні ін-женіри, але це не має майже нічого спільного зі

Панахида

ІВАНІЙ З ГЛАДИШОВСЬКИХ ПЕЛЕНСЬКОЇ

відправити у второк дня 12. лютого ц. р. о год. 12, в пол. в Панахисній Церкві при вул. Френціпанській, на яке запрошує Українське Громадичство

годошній видіх союзу українців.

здобувалим та закріплюванням промислових ді-лів. Найближче зінтні та найбільше рухливі понахилися інженіри агрономи, що покличли свої студії на корозном. Висті та працюють на відокремлено, а суртум і це дає їм значну силу.

Поза агрономами лезли яких трьох-чотирьот інженірів працює в своїй, хоч неспадучі, але та-ли в своїй підприємстві. Суди не враховані бу-дівничі, які сплю факту мусять самостійно, чи на спільку працювати. Яна велика мізерія! Семі-міліонний народ не має засі для заспокоєння своїх промислових потреб власних підприємств. Іронія чи беззариість!

В дискусії, підчас парівання на неозастачу посяг для молодих інженірів, кипів один з про-мовців конитати слово: „На Сематру, у світ“, а дома почла та, чи не можна працювати. Певна річ, пажно може почитати рітну землю, але у сто ра-лів настільки не знати світа, не знати чим люди поживають. На рітнім загум'яку так заносить ве-догитним лавозом, а поза межами так ділаа досвід. А світ безпосадний і боротьбу за існування пе-решовить зі всюю стодістю законів природи.

Прийшло дивитися на землях інженірів, які навіть поначили студії на границях і безпомічно черпають на досади. А посяг в дуже богато і в де-сяті, або в п'ять-десять разів більше поміститься їх серед нашого народу; треба тільки уміти їх та-рвати та закріплювати. В кожнім повітовім містеч-ку може посягати від провозом інженіра машино-ва механічна майстерня, а на два три повіти мо-же посягати фабрика паутти, а в іншому районі може посягати гарбарня і т. д. без кіпші. Мала тільки перетумоча — ініціатор мусить бути ду-же добрим фахівцем та прихитити з повним запан-ням. По дорозі на Сематру треба переїти в робіт-ничий огорож відпочинку практику не зважаючи наїшонності роботи; з таланом виробництва мож-на вже не іхати на Сематру добувати природні богаства, бо дома мусить певно в ділі Сематри, але для тих з талантом в голові і працею в руках.

Та на зїзді виступало не тільки трохи почи-ну у старших, а молоді тільки зітхали.

На зїзді ухвалено декілька резолюцій, які має здійснити висті. А що будуть робити члени аюода Визла? Хіба чекати на посяги. Обов'язком Визли знати наших, а серед членів повинна йти в гуртках підготовча, мспаллина праці для творення та зобов'язання промислових діланок. На першій чергу треба поставити будову середньої технічної школи, конешність якої порушав не-залежно іжж. Волосенка. До переведення цієї роботи треба поначити десятих інженірів для абі-рарини фондів, студій для організації і т. д. А як постане школа то буде і велике самоздовлення і забезпечення заробток. Ані фільзофогі, ані працівники промислового школом; інтересуватися не будуть і як II інженіри не забудуть, то спеди від асирістіа та герундія і пальцем не ткнуть.

Отже, отже за молодими інженірами слово і... діло. Інженіри.

Загальні збори „Союзу Українських Купців“.

Загальні збори „Союзу Українських Куп-ців“ відбулися при якому заінтересуванні членів 3. лютого ц. р. у власній доміції „С. У. К.“ при вул. Підвалів ч. 9. Нововибра-на рада „СУК“ дає заповунок, що праця тої установи піде ще живішим темпом вперед.

Головою „СУК“ вибрано дотеперішнього голозу Григорія Гануляка, заст. голови Осеня Стефановича, секретарем Дм. Коноха, скарб-ником Ор. Радловського, господарем Евг. Го-виновича. Члени ради: Ол. Овисяк, Ст. Лав-рів, М. Лазорко, Ів. Дейчак, К. Мартиниш, В. Паньків, Яр. Скопчак, Б. Пшекурський. За-ступники: Л. Гайбас, В. Гузь, Т. Пякка, М. Дутівнич, Пров. комісії: М. Колалів, Ю. Ло-мага, А. Чайківський.

Нова рада рішала для притягнення шир-шого гурту членів до праці створити окремі комісії, а саме: організаційну (реф. Дм. Ко-ноха), бурсову (реф. як вище), опки над торг. молоді (реф. Евг. Говинович), пресову (реф. Гр. Гануляк), імпрес. (реф. Ос. Стефанович). В доказі Т-ва відбуваються що-вечора тов. сходини членів, до ужитку котрих в рішні часочени, будуть намічені теж шкаві відчати. Вис-нове до „СУК“ вноситься 5 зсл. для самостійних підприємств, а 3 зсл. для несамостійних. Мь

В друкарні Видавничої Спілки - Дрого. Львів. Рівне. 3. 192